

УДК: 338:004.9]:330.3-29:3

Кльоба Віктор,
PhD аспірант Лабораторії проектів та ініціатив
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ІТ-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

ІТ-індустрія стала однією з найбільш динамічних та перспективних галузей економіки України. Проте, відсутність програм і проектів інклюзивного розвитку у цій сфері господарювання може обмежувати розвиток цієї галузі та перешкоджати забезпеченню рівних можливостей для всіх груп населення.

Питання комплексного аналізу, обґрунтування та визначення сутності, факторів та соціально-економічних засад інклюзивного розвитку національних економік в умовах глобалізації та розвитку різноманітних секторів економіки на засадах інклюзивного зростання розглянуто вченими у роботах [1-6]. Проте недостатньо вивченими є питання організаційного та економічного забезпечення інклюзивного розвитку ІТ-індустрії, задля підвищення різноманітності та ефективності цієї сфери економіки України. У зв'язку з цим розглянемо особливості забезпечення рівних можливостей для всіх учасників в ІТ-індустрії.

Одним із основних принципів інклюзивного розвитку ІТ-індустрії є забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення. Для цього необхідно вживати заходів щодо створення більш доступного середовища для людей з обмеженими можливостями, зокрема, щодо доступності ІТ-продуктів та послуг для людей з різними формами обмежень.

Для забезпечення рівних можливостей важливо розробляти технології, які більш добре відповідають потребам людей з обмеженими можливостями. Для цього можуть бути створені спеціальні програмні продукти та інші ІТ-рішення, які дозволять користувачам з різними формами обмежень користуватися ІТ-продуктами та послугами без перешкод.

Також необхідно забезпечувати доступність ІТ-освіти для всіх, зокрема для людей з обмеженими можливостями. Для цього можуть бути створені спеціальні програми навчання та курси, які допоможуть людям з обмеженими можливостями отримати необхідні знання та навички для успішної кар'єри в ІТ-індустрії.

Залучення людей з обмеженими можливостями до роботи в ІТ-індустрії також є важливим аспектом інклюзивного розвитку. Для цього можуть бути створені спеціальні програми підтримки та заохочення, які стимулюватимуть компанії до залучення людей з обмеженими можливостями до роботи в ІТ-індустрії.

Звернемо увагу на необхідність розвитку соціальної інклюзії в ІТ-індустрії, зокрема, створювати сприятливі умови для працюючих батьків, людей похилого віку, інвалідів та інших груп населення, які можуть потребувати додаткової підтримки. Наприклад, це може включати створення гнучких графіків роботи, забезпечення можливості дистанційної роботи, створення спеціальних приміщень та обладнання, які відповідають потребам людей з обмеженими можливостями.

Крім того, забезпечення рівних умов для жінок та чоловіків в ІТ-індустрії лишається нагальним питанням сьогодення. Жінки частіше стикаються зі стереотипами та дискримінацією в ІТ-індустрії, що може призводити до меншої кількості жінок в розробці програмного забезпечення, управлінні проектами та вищих керівницьких посадах. Для забезпечення інклюзивного розвитку ІТ-індустрії необхідними є проєктні ініціативи і рішення задля зменшення стереотипів і дискримінації в ІТ-галузі та створення рівних умов праці й відпочинку для жінок та чоловіків.

Стратегія інклюзивного розвитку ІТ-індустрії охоплює питання залучення молоді до цієї галузі. ІТ-індустрія є однією з найбільш динамічних та швидко зростаючих галузей світу, тому її розвиток є важливим для майбутнього України. Для забезпечення інклюзивного розвитку ІТ-індустрії в Україні важливо залучати молодь з різних соціальних груп та забезпечувати доступність ІТ-освіти для всіх, незалежно від їхнього статусу, здібностей та можливостей. Це може включати створення спеціальних програм та ініціатив, які сприяють доступу молоді до ІТ-освіти та забезпеченню її якісного рівня. Такі програми можуть забезпечувати доступ до безкоштовної ІТ-освіти, проводити спеціальні тренінги та семінари, сприяти стажуванню та працевлаштуванню в ІТ-компаніях.

Крім того, інклюзивний розвиток ІТ-індустрії передбачає залучення іноземних фахівців та інвесторів до України. Це може допомогти розвитку ІТ-індустрії та залученню нових ідей та технологій до країни. Залучення іноземних інвесторів може сприяти створенню нових робочих місць та підвищенню економічного розвитку країни в цілому.

Одним з важливих аспектів інклюзивного розвитку ІТ-індустрії є збільшення кількості ІТ-стартапів та підтримка малих та середніх ІТ-компаній. Це може сприяти розвитку інновацій та стимулювати зростання галузі. Забезпечення підтримки ІТ-стартапів та малих та середніх ІТ-компаній може включати фінансову підтримку, надання консультацій та менторингу, створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та забезпечення доступу до ринків збуту.

Таким чином, інклюзивний розвиток ІТ-індустрії в Україні є важливим завданням, яке передбачає створення сприятливих умов для розвитку ІТ-сфери для всіх, забезпечення доступу до ІТ-освіти та збільшення кількості ІТ-стартапів та підтримка малих та середніх ІТ-компаній. Розробка і реалізація стратегічних рішень, програм і проєктів інклюзивного розвитку сприяє сприятливих умов для включення всіх соціальних груп в ІТ-сферу, створенню сильної та інноваційної галузі.

Процес інклюзивного розвитку ІТ-індустрії потребує спільних зусиль уряду, громадських організацій, бізнесу та громадян. Уряд має забезпечити створення правової бази для інклюзивного розвитку ІТ-сфери та реалізації програм підтримки молоді та інших вразливих соціальних груп. Бізнес та громадські організації можуть допомогти в розробці та реалізації спеціальних програм та ініціатив для забезпечення доступу до ІТ-освіти та розвитку ІТ-стартапів та малих та середніх ІТ-компаній. Громадяни можуть брати участь у проєктах та ініціативах, які сприяють інклюзивному розвитку ІТ-сфери та забезпеченню доступу до неї для всіх.

Отже, інклюзивний розвиток ІТ-індустрії в Україні має потужний потенціал для забезпечення сталого економічного розвитку на засадах інклюзивного зростання та включення всіх соціальних груп в ІТ-сферу. Для досягнення цієї мети необхідні спільні зусилля уряду, бізнесу, громадських організацій та громадян, які зможуть сприяти створенню сприятливих умов для розвитку ІТ-індустрії та забезпечення доступу до неї для всіх. Інклюзивний розвиток ІТ-індустрії не лише допоможе забезпечити економічне зростання

країни, але й підвищити якість життя всіх громадян, зменшити безробіття, забезпечити доступ до новітніх технологій та підвищити конкурентоспроможність України в глобальному ІТ-світі.

Список використаної джерел:

1. Інклюзивний розвиток економіки в умовах глобальних викликів сьогодення: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Харків, 1–28 лютого 2020 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 229 с. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/konferentsii/2020konf/1-28_.pdf
2. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Науковий базис формування теорії інклюзивного розвитку регіону. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: журнал*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 3 (23). С. 136-142. URL: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-136-142>
3. Цимбалюк І. О. Генезис теорії інклюзивного розвитку регіону. *Причорноморські економічні студії*. Одеса, 2019. Вип. 47. С. 235–240.
4. Цимбалюк І. О. Концептуальні засади інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації. // *Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал*. 2019. № 5–6. С. 125–133.
5. Цимбалюк І. Фіскальний простір інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2022.
6. Pavlikha N., Khomiuk N., Demianchuk O., Shelenko D., Sai L., Korneliuk O., Naumenko N., Skorohod I., Tsymbaliuk I., Voichuk M. Economic assessment of inclusive development of territorial communities within rural areas: a case study of Ukraine. *Ad alta: Journal of interdisciplinary research*. 2022. Volume 12, Issue 1, Special XXV. P. 97-104.
7. The Global Information Technology Report 2016. URL:: <https://www.weforum.org/reports/the-global-information-technology-report-2016>
8. Результати національного дослідження ІТ-індустрії. URL:: <https://itukraine.org.ua/results-of-a-national-study-of-the-it-industry.html>
8. ІТ-ринок України: відкриття та перспективи. URL: <https://dlf.ua/ua/it-v-ukrayini-tsifri-perspektivi-ta-bar-yeri/>
9. Інклюзивна освіта в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
10. Діяльність Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/ministry>